

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski

w sprawie **H. S., D. B., B. G.,**

D. K. i P. K.

oskarżonych z art. 233 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 539e § 1 k.p.k.),

w dniu 27 października 2021 r.,

skargi Prokuratora Okręgowego w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 28 czerwca 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Ś.

z dnia 26 czerwca 2020 r., sygn. akt II K (...),

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,

p o s t a n o w i ł:

I. oddalić skargę;

II. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ś., wyrokiem z 26 czerwca 2020 r., skazał oskarżonych za popełnienie przestępstwa z art. 233 § 1 k.k. w sposób następujący: H. S. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, D. B. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności – obie kary warunkowo zawiesił na czas 3 lat próby - oraz grzywny; P. K. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności; B. G. (w tym wypadku przyjęto ciąg przestępstw) i D. K. na kary po 7 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy w S., wyrokiem

z 28 czerwca 2021r., po rozpoznaniu apelacji obrońców, a w stosunku do P. K. w trybie art. 435 k.p.k., uchylił zaskarżony wyrok pierwszoinstancyjny i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Ś. do ponownego rozpoznania.

Od orzeczenia Sądu odwoławczego skargę wniósł prokurator Prokuratury Okręgowej w S. w trybie art. 539a k.p.k. i art. 539b § 1 k.p.k. Zarzucił w niej zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisu postępowania karnego, tj. art. 437 § 2 k.p.k., przez uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy brak było podstaw do wydania wyroku kasatoryjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się niezasadna.

Jak wynika z treści art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Sąd Najwyższy, przeprowadzając kontrolę skargową, ogranicza się do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji, zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza (art. 439 § 1 k.p.k.) albo czy sąd odwoławczy zasadnie uznał, że ma miejsce wypadek wskazany w art. 454 k.p.k. albo konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S. wynikało jednoznacznie, że podstawą uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania był przepis art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k., jako że zachodziła konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego. Silnie trzeba zaakcentować, że procedowanie Sądu Okręgowego w S. w zakresie, w którym wykazał, że braki w materiale dowodowym były na tyle istotne, iż ich uzupełnienie nie mieściło się już w kompetencji Sądu odwoławczego, zasługiwało na pełną aprobatę. Uznanie zasadności podniesionego w apelacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, nie musi wcale oznaczać potrzeby prowadzenia własnego postępowania dowodowego ani też dokonania oceny całokształtu materiału dowodowego w sposób wymagany od sądu pierwszej instancji.

Na krytykę zasługiwał pogląd, w którym oskarżyciel publiczny szeroko eksponował tezę o prawie sądów do „uczynienia częścią swojego uzasadnienia -

uzasadnienia w innej sprawie". Przede wszystkim skarga w tym zakresie odstawała od standardów wyznaczających jej granice (wg. art. 539a § 3 k.p.k. skarżący może kwestionować jedynie podstawę prawną wydania wyroku kasatoryjnego, a nie negować ustalenia faktyczne sądu odwoławczego), w związku z czym jedynie na marginesie należało wyjaśnić, że w realiach niniejszej sprawy „samodzielność jurysdykcyjna”, rozumiana w sposób przedstawiony przez skarżącego, całkowicie przesłoniłaby regułę, o której mowa w art. 8 § 1 k.p.k., stanowiącą, że sąd karny nie jest związany ustaleniami faktycznymi ani tym bardziej rozstrzygnięciami innych sądów, a ustalenia faktyczne oraz wnioski i oceny w sprawie kształtuje wyłącznie w oparciu o dowody przeprowadzone na rozprawie. Proces karny w sprawie II K (...) toczył się wszak w całkiem innym przedmiocie (popelnienia przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. przez D. C. i A. S.), przez co w niniejszej sprawie nie wyjaśniono w ogóle zasadniczej dla odpowiedzialności karnej z art. 233 § 1 k.k. kwestii strony podmiotowej. Sąd drugoinstancyjny poświęcił temu zagadnieniu znaczną część swego uzasadnienia, z którego dobitnie wynika, że wydając wyrok kasatoryjny, kierował się przekonaniem, iż zastąpienie bezpośrednich przesłuchań oskarżonych i świadków na kontradyktoryjnej rozprawie relacjami złożonymi przez te osoby w toku innego postępowania sprzeciwiało się, wciąż obecnej w polskim prawie karnym, zasadzie bezpośredniości.

W tym stanie rzeczy, biorąc pod uwagę, że orzeczenie Sądu odwoławczego znajdowało podstawy w art. 437 § 2 k.p.k. *in fine* k.p.k., i stwierdzając poprawność zastosowania tego przepisu, Sąd Najwyższy oddalił skargę oskarżyciela publicznego (art. 539e § 2 k.p.k.).